

**ZA IZBOLJŠANJE LISTA**  
 potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki  
 mu pripadajo "Glas Naroda" ali za  
 pridobiti za naročnika. Vam bo hvale-  
 šen, ker ste mu odprli pot k sreči lepemu  
 in zanimivemu štivu. :: ::

# GLAS NARODA

**ČITATELJE OPOZARJAMO,**  
 da pravočasno obnovite naročni-  
 no. S tem nam boste mnogo pri-  
 hranili pri opominih. — Ako še  
 niste naročnik, pošljite en do-  
 lar za dvomesečno poskusnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242 Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK  
 No. 266. — Stev. 266. NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 16, 1938 — SREDA, 16. NOVEMBRA, 1938 Volume XLVI. — Letnik XLVI.

## BORBA DELAVCEV PROTI NACIJSKI NEVARNOSTI

### PRESED. ROOSEVELT JE POSLAL ZELO ZNAČILNO POSLANICO KONVENCIJI CIO V PITTSBURGH

Vse kaže, da bodo skušali delegati najti kakšen način za pobotanje z Delavsko federacijo. — Presenetljiva izjava časnika Brouna. — Homer Martin proti radikalcem. — V slučaju vojne, bi kakor vedno, igralo delavstvo najvažnejšo vlogo in nosilo najhujša bremena.

PITTSBURGH, Pa., 14. nov. — Sinoči se je na tukajšnji konvenciji Lewisovega odbora za industrialno organizacijo začela uglati pot za dosego miru med ameriškim delavstvom. Kakorhitro je bila prečitana mirovna poslanica predsednika Roosevelta, je vstal Harvey Fremming, predsednik unije oljnih delavcev, in predlagal, naj se takoj sestane odbor, ki se je lani pogajal z zastopniki Ameriške delegacije.

Philip Murray, podpredsednik CIO, je dostavil: — Sestanek naj se vrši. Delegatje naj še enkrat premore svoje pogoje in pogoje nasprotne stranke ter naj se sestavijo mirovno resolucijo, ki bo predložena konvenciji.

Po prečitaniu Rooseveltove poslanice je bilo med delegati jasno opaziti razpoloženje, da bi se radi na ta ali oni način pobotali z Delavsko federacijo.

Predsednik Roosevelt je sporočil med drugim:

— Tudi vaši konvenciji povem isto kot sem povedal konvenciji Ameriške delavske federacije, da je treba na vsak način in pod vsakim pogojem pustiti odprta vsaka vrata, vodeča k miru in napredku vsega organiziranega delavstva v Združenih državah.

— Nadaljujoči se spor bi le škodoval ugledu vsega delavstva. Mir v delavskih vrstah bi bil največjega pomena za vso Ameriko.

Lewis je precej ostro zahteval, naj ameriški državni department protestira proti divjanju nemških nacijev.

Takoj nato je vstal znani ameriški častnik Heywood Broun in predložil naslednjo resolucijo:

— CIO je pripravljen voditi borbo ameriškega delavstva proti nacijski nevarnosti. K sodelovanju je povabljen vse ameriško delavstvo, organizirano in neorganizirano. Vse delavstvo naj zavzema to ameriško stališče.

Ko je bila resolucija brez vsake debate sprejeta, je Broun nadaljeval:

— Če se podamo zastran ene zadeve vsi na isto ladjo, poskušajmo zaradi vseh zadev na isti ladji ostati.

Po zatrdilu voditeljev, bo konvencija soglasno podpirala vse Lewisove predloge. Edino nezadovoljstvo je opaziti med delegati Automobile Workers unije. Predsednik Homer Martin bo najbrž napadel radikalce v svoji organizaciji in bo pri tem skušal obraniti samega sebe.

Lewis je rekel v svojem govoru:

— Vsem Amerikancem, bogatim in vplivnim, pa naj bodo vplivni nežidi ali vplivni Židje, rečem tole: — Z uporabo vsega svojega vpliva ne morete uničiti mogočnega delavskega gibanja, ki se vrši pod zastavo CIO. Naša organizacija je za enakost in za zaščito katerekoli skupine, katerekoli manjšine in katerekoli veroizpovedi.

— Prav lahko se zgodi, da se bomo morali srečati z nemškim diktatorjem, ki hoče razširiti svoj vpliv in svojo vladu tudi na novi svet. Če napoči ta dan, vas vprašam, kdo bo vzdržal Združene države? Kdo bo vršil delo v industrijah? Iz katerega razreda bo mladina, ki bo poslana na fronto? Iz delavskega! Kdo bo branil in zaščitil ameriško last-

## Poslanik Wilson poklican iz Berlina

### PAPEŽ PISAL MUSSOLINIJU

Papež je pisal Mussoliniju in kralju pismo zaradi porok. — Na nobeno pismo ni prejel odgovora.

VATIKAN, 15. nov. — Ker je fašistična vlada prepovedala ženitve med arijskimi in nearijskimi Italijani, je prišlo do novega spora med Vatikanom in italijansko vlado.

Papež Pij XI. je osebno pisal pismo Mussoliniju in kralju Viktorju Emanuelu ter ju opozoril, da je nova fašistična odredba glede porok v nasprotju s konkordatom, ki je bil leta 1929 sklenjen med Vatikanom in italijansko vlado ter je prosil oba, da tozadevna odredba ne bi stopila v veljavo.

Poročilo, da je papež pisal pisma, je prinesel "Osservatore Romano," ki je glasilo Vatikanu.

"Osservatore Romano" priznava sicer, da nova odredba ni toliko važnosti, ker je takih porok zelo malo, toda pravi, da je odredba v popolnem nasprotju s kanonskim pravom, ki dovoljuje poroke med različnimi plemeni.

"Vsi ljudje," pravi "Osservatore Romano", "ne glede na plemo, so povabljeni, da postanejo sinovi božji, živi člani žive cerkve, državljani božjega kraljestva na zemlji, ki je katoliška cerkev. Zato plemo ni nikdar bil vzrok za prepoved zakona s katoličani. Cerkev se je vedno obračala na ljudi vseh plemen, je nevedne učila, vzgajala poučene in civilizirane izpolnjevala."

"Cerkev je vedno skušala odstraniti ovire, ki ločijo ljudi duševno ter skuša v vseh ljudeh buditi smisel prijateljstva in ljubezni.

Papež pa s svojima pismoma ni dosegel nikakega uspeha in mu niti kralj, niti Mussolini nista odgovorila.

### ZIDJE IZGNANI IZ VSEUČLIŠČA

BRATISLAVA, Čehoslovaška, 15. nov. — Poslanec Karl Sidor je v poslanski zbornici naznanil, da je bilo v bratislavskega vseučilišča izključenih 465 židovskih dijakov. Čez mejo je bilo tudi poslanih nekaj tisoč madžarskih Židov.

nino? Delavci jo bodo zaščitili! In če izbruhne vojna, bodo Združene države potrebovale sodelovanje milijonov in milijonov delavcev, ki so člani CIO.

— Z ozirom na vse to, — je nadaljeval Lewis, — in z ozirom na dejstvo, da smo vsi Amerikanci, ki smo pripravljene boriti se za principe naše vlade ter braniti našo zastavo — zahtevamo, da se z nami ravna kot se človeku spodobi.

— Trdno sem prepričan, da bosta naša vlada in naš državni department protestirala pri nemški vladi proti krivicam, ki se gode Židom v Nemčiji. CIO in vse ameriško delavstvo je na strani ameriške vlade.

### ROOSEVELT SE ZGRAŽA NAD NACIJI

Amerika se bo v svojo obrambo še bolj oborožila. — Časnikarjem je dal predsednik pisano izjavo.

WASHINGTON, D. C., 15. nov. — Predsednik Roosevelt je rekel danes popoldne časnikarjem, da se bo Amerika do zob oborožila, da bo lahko kljubovala vsem svojim sovražnikom.

In kar ni v soglasju z njegovo navado, je izročil predsednik časnikarjem sledeče pisano ugotovilo.

— Novice, prihajajoče zadnje dni iz Nemčije, so globoko pretresle javno mnenje v Zdr. državah. Jaz skoro ne morem verjeti, da se morejo dogajati take stvari v civilizaciji dvajsetega stoletja. Da dobim točno sliko o položaju v Nemčiji, sem naročil državnemu tajniku, naj takoj pokliče iz Berlina našega poslanika, ki mi bo vse sporočil.

### FAŠISTI IN AMERIŠKE VOLITVE

MILAN, Italija, 14. nov. — "Popolo d'Italia" piše danes: — Zadnje ameriške volitve so jasno pokazale, da se je začel ameriški narod odvracati od predsednika Roosevelta. Kandidati, ki jih je Roosevelt priporočal, so doživeli poraz. Kaj je temu vzrok? Predsednik je v nekaterih svojih govorih napadal take totalitarne države kot sta Nemčija in Italija. Ameriški narod se je naveličal takih govorov in je začel Rooseveltu obračati hrbet.

### HOLANDSKA NE MARA ŽIDOV

AMSTERDAM, Holandska, 14. novembra. — Židje, ki so pribežali iz Nemčije na holandsko mejo, na kolenih prosijo holandske uradnike, da jih pušče čez mejo. Holandska obmejna straža je bila podvojen in izdane so bile strogo odredbe, katerih namen je preprečiti Židom, da bi prihajali v deželo.

### NAČRT ZA OBRAMBO AMERIKE

V Beli hiši je bil izdelan načrt za obrambo dežele. — Načrt bo v januarju predložen kongresu.

WASHINGTON, D. C., 15. nov. — Može, katerim je bila poverjena naloga, da skrbe, da Združene države v prihodnji vojni zmagajo in vojno čimprej končajo, so se v ponedeljek popoldne v Beli hiši posvetovali s predsednikom F. D. Rooseveltom ter izdelali načrt, ki bo v januarju predložen kongresu.

Na konferenci so razpravljali o tem, da bi bili reliefni sklad in reliefni delavci porabljivi za obrambni program. Razpravljali so tudi o tem, kako bi bili ob času vojne porabljeni CCC delavci za obrambo dežele.

Na konferenci je bil tudi izdelan proračun za narodno obrambo.

Važnost te konference je razvidna iz oseb, ki so bile na konferenci s predsednikom. — Vodilno vlogo na konferenci sta igrala WPA ravnatelj H. Hopkins in šef generalnega štaba generalni major Malin Craig. Zakladniški tajnik Harry Morgenthau je predložil svoje številke denarja nadomestnemu vojnemu tajniku Louisu Johnsonu, poveljniku zračne armade generalnemu majorju H. A. Arnoldu, brigadnemu generalu Georgeu Marshallu in polkovniku Jamesu Burnesu.

O podrobnostih obrambnega načrta bosta razpravljala predsednik Roosevelt na časnikarski konferenci in Johnson v svojem govoru v Bostonu.

WPA delavci bodo zgradili letališča in stalne obrambe proti napadom iz zraka.

### BOLGARSKA KABINETNA KRIZA

SOFIJA, Bolgarska, 15. novembra. — Ker je poslanska zbornica zavrgla neko vladno predlogo, je nastala kabinetska kriza in je ministrski predsednik Jurij Kjosjevanov s svojimi kabinetom odstopil, toda kralj Boris mu je takoj poveril nalogo, da sestavi novo ministristvo.

V kabinetu so ostali samo štirje prejšnji ministri. Ministrski predsednik je tudi obdržal vnanje ministristvo. Vojni minister Kristo Lukov in minister za javna dela Mibael Jovov sta obdržala svoji mesti. Poljedeljski minister je postal Bagrianov, ki je vodil opozicijo 30 poslancev.

### NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

### PRESEDNIK BO POJASNIL SEDANJI POLOŽAJ V NEMČIJI

WASHINGTON, D. C., 15. novembra. — Državni tajnik Cordell Hull je poklical poslanika Hugh R. Wilsona iz Berlina v Washington, da njemu in predsedniku Rooseveltu poroča o preganjanju Židov in katoličanov v Nemčiji.

Hull je rekel, da je bil Wilson poklican "za poročilo in konferenco."

Tekom dneva je prišlo v Belo hišo in v državni department nebrot prošenj in zahtev, da ameriška vlada takoj izjavi svojo ogorčenje nad Hitlerjevimi preganjanjem plemenitih in verskih manjšin po celi Nemčiji.

Poslanik Wilson je Hullu odgovoril, da se bo čimprej vrnil v Washington.

Po Washingtonu so razširjene govorice, da bo tudi poslanik Joseph P. Kennedy prišel iz Londona v Washington, da poroča predsedniku in državnemu tajniku o napetem položaju v Evropi.

S tem, da je bil poslanik Wilson poklican v Washington, se ni rečeno, da nameravajo Združene države prekiniti diplomatske zveze z Nemčijo, toda mogoče je, da se Wilson za nedoločen čas ne bo vrnil v Berlin. Ako pride do tega, tedaj bo tudi Nemčija poklicala iz Washingtona svoje- gega poslanika Hansa Dieckheffa.

Z odpoklicem svojega poslanika pa bi Združene države pokazale, da obsojajo Hitlerjevo preganjanje Židov in katoličanov.

BERLIN, Nemčija, 15. nov. — Nemška nacijska vlada je izključila vse Žide iz vseh učnih zavodov.

Z globo \$400,600,000, ki je bila naložena Židom po celi Nemčiji, hoče nacijska vlada pokriti primanjkljaj velikega štiriletnega načrta feldmaršala Goeringa.

Iz tega je razvidno, da nacijska vlada ne preganja Židov samo iz političnih nagibov, temveč v pravi vrsti, zato, da pride v posest njihovega premoženja.

Premoženje nemških Židov cenijo na \$3,200,000,000 in v času sedanjega strahovitega preganjanja, ki se je pričelo pretekli četrtek, so izgubili približno tretjino tega premoženja, ne vstevši globe \$400,600,000.

Odrdbo, po kateri so bili izključeni iz nemških šol vsi židovski dijaki, je izdal naučni minister Rust. Odredba je takoj stopila v veljavo.

WASHINGTON, D. C., 15. novembra. — Notranji tajnik Harold L. Ickes je sinoči preganjanje Židov v Nemčiji označil kot "napad na civilizacijo" ter je opozoril Nemčijo, da noben narod ne more živeti sam za sebe.

V svojem govoru po radiju

je Ickes rekel, da je po ameriški tradiciji, po krščanski tradiciji in po tradiciji civilizacije potrebno, zlasti v času miru, protestirati proti divjanju, ki je naperjeno proti manjšinam zaradi plemena in vere.

"Amerika bi prenehala biti zvesta svojim najvišjim in najboljšim tradicijam, ako bo držala jezik za zobni v času, ko so kršeni taki zakoni človečnosti, ko se vrše tako nekrščanski čini, katerih smo sedaj pričča v raznih krajih sveta," je rekel Ickes.

Ickes je rekel, da ne govori kot kak vladni tajnik ali politik, temveč kot kristjan in človek.

### MARTIN PRED DIESOVIM ODBOROM

WASHINGTON, D. C., 13. novembra. — Posebni odbor, ki mu načeluje kongresnik Dies in ki preiskuje neameriške delavnosti, bo jutri zaslišal Homera Martina, predsednika CIO United Automobile Workers unije. Zaslišan bo glede izvora takozvanih sedežih stank, ki so pred letom dni paralizirale skoro vso avtno industrijo. Odgovarjati bo moral tudi na očitke, da kontrolirajo njegovo unijo komunisti.

### PSI IŠČEJO POGRESANEGA OTROKA

DOUGLAS, Arizona, 13. novembra. — V ozkišču Rucker kanjona je bilo poslanih iz državne jetnišnice več krvnih psov, da poiščejo petletnega Jerry-ja Hayesa, ki se je pred dvema dnevoma neznanokam izgubil. Odšel je bil iz lovske hiše svojih starišev in se ni več vrnil.

Teško je, da bi otroka našli živnega, kajti noči so mrzle, in sinoči je zmrzovalo.

### KITAJSKA VOJNA

ŠANGHAI, Kitajska, 14. novembra. — Japonska armada stalno prodira iz Hankova proti jugu in Čangši, ki je važno železniško križišče 200 m. južno od Hankova.

Prebivalstvo beži iz Čangše, ki je deloma v plamenih. Japonski letalci v velikem obsegu bombardirajo razna mesta,



**"GLAS NARODA"**  
(VOICE OF THE PEOPLE)  
Owned and Published by  
**SLOVENIC PUBLISHING COMPANY**  
(A Corporation)  
Frank Saka, President J. Lupsha, Sec.  
Place of business of the corporation and addresses of above officers:  
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

**45th Year**

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto . . . \$7.00
in Kanado . . . \$6.00	Za pol leta . . . \$3.50
Za pol leta . . . \$3.50	Za inozemstvo za celo leto . . . \$7.00
Za četrt leta . . . \$1.50	Za pol leta . . . \$1.50

Subscription Yearly \$4.—

"GLAS NARODA" IZBAJA VRAKI DAN IZVZEMSI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.  
TELEPHONE: CHelsea 2-1242

SILEN POŽAR V MARSEILLES



Nedavno je divjal po francoskem mestu Marseilles strašen požar, ki je zahteval trinosemdeset človeških žrtv. Iz slike je razvidna velika škoda.

KONVENCIJA CIO

V ponedeljek se je začela v Pittsburghu konvencija Lewisovega odbora za industrialno organizacijo. Lewis in Green se nista mogla sporazumeti, in vsled tega bo Lewis ubral svojo lastno pot.

Prejšnjo soboto so zborovali v Pittsburghu predsedniki 42 CIO mednarodnih unij.

Delavska tajnica Miss Perkins je telefonično vprašala Lewisa, če bi mu bilo dovolj, da bi se sestalo 5 zasotnikov Delavske federacije s petimi zastopniki CIO, ki bi skušali urediti spor.

Lewis ji je odvrnil, da bi se zadovoljil z vsakim mirovnim načrtom, nikakor pa ne "brezpotrebne govornice", s čemer je mislil pogajanja, ki so se meseca decembra izjavila v Washingtonu.

Mir je mogoč edinole, če Delavska federacija prizna princip industrialne organizacije in če sprejme v svoje okrilje vseh dvaintrideset unij, ki so se spočetka pridružile CIO.

Miss Perkins je istega dne govorila tudi z Williamom Greenom, toda Green ni ničesar konkretnega obljubil.

Konvencija bo najbrž že v soboto končana. Danes ali jutri ji bo poslal predsednik Roosevelt važno poslanico.

Konvencije se udeležijo 450 delegatov, ki bodo vsak po svoje predlagali, kako bi se dalo organizirati trideset milijonov ameriških delavcev.

Posebni odbori so že sestavili ustavo nove organizacije, in predloženi bo več važnih resolucij, skrajno radikalne vsebine.

Poglavitno besedo imajo na konvenciji: Sidney Hillman, predsednik odbora za organiziranje tekstilnih delavcev in predsednik Amalgamated Clothing Workers; Philip Murray, predsednik odbora za organiziranje jeklarjev, in Thomas Kennedy, podpredsednik najmočnejše Lewisove organizacije — United Mine Workers.

Kar bodo, ti moške rekli, se bo zgodilo.

**Nova**  
**VELIKA KUHARICA**

Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je Felicita Kalinšek svojo veliko Kuharico, vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakor še tako gostobesedna reklama.

Na več kakor 700 straneh je struila odlična in priznana avtorica vse stvari in najpovečja doganja kuhinjske umetnosti. Snov je obdelana na vse pregledno, lahka receptov je izčrpna. TO JE NAJPOPOLNEJŠE DELO, KI GA IMAMO NA TEM PODROČJU. Operna knjiga je razkošna. Njzeto je slik in besedilo, 34 pa je novih barvnih tabel, ki jih je upodobil Dragotin Humek. . . .

Vsaka gospodinja, ki se zaveda svoje odgovornosti za zdravo in pravilno prehrano družine, si mora to knjigo omisliti. Vsaka gospodinja se mora namreč priučiti umetnosti, kako bo svojim domačim nudila zdravo hrano v potrebnih izbirah in menjavi. Vsaka gospodinja bo hotela tudi svoje goste iznenaditi s posebno izbranimi jedili. Za vse to ji bo najboljša vodnica in učiteljica ta SLOVENSKA KUHARICA

Četudi je omeni naših knjig v vseh pogledih, po cene vschniko, enak, tudi, izbrano, opretili od vseh dosežanih izdat, je cena knjige sedaj, znižana, \$5. (Polnino plačamo mi.)

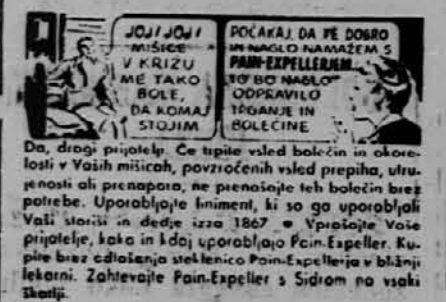
Naročite pri: Vaja name \$5.  
KNJIGARNE: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY  
216 West 18th Street New York, N. Y.

**Iz Slovenije**

**TRI ŽRTVE PODIVJANEGA KMETA**

V Krajaku pri Stojdragi je zahtevala brezprimerna podivjanost tri žrtve, Klisurič Peter, posestnik v Kravjaku, je šel s svojo ženo Maro in sosedom Jankom Klisuričem po poti, po kateri ima Janko Klisurič sluznostno pravico vožnje. Ta pot pa vodi preko zemljišča, ki je last posestnika Rapljenoviča Dragotina iz Kravjaka. Peter Klisurič je peljal na vozu pridelke svojega brata, čigar posestvo upravlja. Nenadno pa se je pojavil pred njimi Rapljenovič Dragotin, držec v rokah na strel pripravljeno puško, ter zakričal, da tam ne smejo peljati, ker je to njegova zemlja. Ker se niso zmenili za njegov poziv, je Rapljenovič pričel streljati po njih. Smrtno je zadel v prsi Janka Klisuriča ter obstrlel Maro, ki je dobila strel v levo nogo. Po prvih streljih je planil Peter Klisurič k Rapljenoviču, hotel mu iztrgati puško iz rok, in rešiti si življenje. Predno pa je došel do njega, je Rapljenovič ker mu je zmanjkalo nabojev, vrغل puško proč ter prijel za drvarski cepin. Ž njim je navalil na Klisuriča ter ga udaril trikrat po glavi, da se je ves okrvavljen in nezavest zgrudil. Na tleh ležečega pa je udaril še enkrat po levi roki, ki mu jo je zlomil.

Maro Klisurič so sosedje mrtvo odnesli na njen dom, nevarno ranjenega Janka Klisuriča prav tako, dokim so napol mrtvega Petra Klisuriča preneljali v bolnišnico v Brežice. Stanje obah hudo ranjenih je zelo kritično in je za Petra Klisuriča



**Pozor rojaki!**

KADAR nameravate potovati v stari kraj;  
KADAR hočete poslati denar v stari kraj;  
se zaupno obrnite na nas, in postrežemo vam točno in pošteno. Dolgoletna skušnjava Vam to jamči.

Prisite po brezplačna navodila in pojasnila na  
**SLOVENIC PUBLISHING CO.**  
POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA"  
216 West 18th Street New York, N. Y.

**Sumljiv zdravnik iz tuje.**

Vsi beograjski zdravniki so zelo zanimajo za tuje, ki je s francoskim potnim listom pred nekaj meseci prispel v Beograd ter si tam kmalu pridobil sloves uglednega zdravnika in znanstvenika. Dokumenti tega tujea se glasijo na ime dr. M. Lecas. Tuje trdi, da je profesor medicinske fakultete vseučilišča v Barceloni in specialista za notranje bolezni. Ko je prišel v Beograd baje na počitnice, so ga beograjski zdravniki prijateljsko sprejeli in mož je znal dobro izkoristiti ljubznost in gostoljubnost. Kar čez noč je otvoril svojo ordinacijo in pridobil si je veliko klientelo. V zadnjih časih pa so se začeli beograjski zdravniki zanimati za njegove recepte in na nekaterih primerih so ugotovili velike napake. Zdravniki, ki so videli take recepte, so zdaj pripravljeni, da tujea sploh ni zdravnik, kaj šele profesor univerze. Opozorili so nam zdravniško zbornico in policijo, a še preden so prišli odgovori na uradne poizvedbe, je sumljivi tuje izginil.

**ANT. KOVAČ UMRL**

V Ljubljani je umrl za ustvaritev Jugoslavije zaslužni mož vojni dobrovoljec Anton Kovač pekovski mojster in posestnik iz Rožne doline. Pokojnik se je iz ruskega ujetništva javil v oktobru 1918 leta v dobrovoljce v Odesi, kjer je bil v 7. pešpolku II. dobrovoljske divizije. Po končani podoficirski šoli se je javil v 1. bataljon, ki je bil poslan iz Rusije po dolgi poti čez Ledeno morje, Anglijo in Francijo na solunsko bojišče, kamor je došel aprila 1917 leta. V sestavi 8. pešpolka se je udeležil znamenitega preboja solunske fronte, borb pri Nišu ter je v znamenitem pohodu došel s polkom v Subotico.

**Iz Jugoslavije**

**Smrt sestre Nikole Tesle.**

V Zagrebu je umrla Mariča Kosanović, rojena Tesla, sestra našega slavnega učenjaka Nikole Tesle. Stara je bila 78 let.

**Mrliču snela prstan s prsta.**

V sarajevski bolnici so odkrili čudno tatvino. Pred tremi meseci je umrl v bolnici Karlo Vogel. Mrliču je bil snet s prsta okrog 10.000 din vreden prstan. Oblasti so takoj uvedle preiskavo, toda tatu niso anogli izslediti. Sum je padel na nekoga, ki je Voglu med boleznijo stregel. Te dni pa je prišla bolnišarka Klajič ukrađeni prstan v zastavljalnico in tam ga je lastnik prodal nekemu zlatarju za 4000 din. Zlatar se je bil po poznejše spomnil, da je bil prstan ukrađeni v bolnici in je obvestil oblasti. Bolničarke so aretirali.

**Sumljiv zdravnik iz tuje.**

Vsi beograjski zdravniki so zelo zanimajo za tuje, ki je s francoskim potnim listom pred nekaj meseci prispel v Beograd ter si tam kmalu pridobil sloves uglednega zdravnika in znanstvenika. Dokumenti tega tujea se glasijo na ime dr. M. Lecas. Tuje trdi, da je profesor medicinske fakultete vseučilišča v Barceloni in specialista za notranje bolezni. Ko je prišel v Beograd baje na počitnice, so ga beograjski zdravniki prijateljsko sprejeli in mož je znal dobro izkoristiti ljubznost in gostoljubnost. Kar čez noč je otvoril svojo ordinacijo in pridobil si je veliko klientelo. V zadnjih časih pa so se začeli beograjski zdravniki zanimati za njegove recepte in na nekaterih primerih so ugotovili velike napake. Zdravniki, ki so videli take recepte, so zdaj pripravljeni, da tujea sploh ni zdravnik, kaj šele profesor univerze. Opozorili so nam zdravniško zbornico in policijo, a še preden so prišli odgovori na uradne poizvedbe, je sumljivi tuje izginil.

**Prpriprava razbojniškega napada na zagrebskega zdravnika.**

V Zagrebu ima zobni zdravnik dr. Rihard Kleinkind svojo ordinacijo in stanovanje. Za deko služi pri njem Kristina Jankovičeva, doma iz St. Jrneja na Dolenjskem. Oni večer ko zdravnik ni bilo doma, je zazvenel telefon in dekl se je oglašil neki moški te rse predstavljal za uslužbena trgovine iz katere dobiva zdravnik razne predmete. Napovedal je, da bodo se zvečer prinesli nekaj, kar je bilo naročeno. Kristina je kake pol ure pozneje nič hudega sluteč mirno odprla vrata, ko sta dva mlada človeka prinesla precejšen zavoj. Ko je eden stopil naprej v veži, da bi nanj položila zvezano dekle, zgrabil, jo vrğel na tla in potem sta jo oba zvezala, privle-

**BLAZNIKOVA Pratika**  
za leto 1939  
Cena 25c  
poštino vred.

gla iz ordinacijske sobe divan, ga postavila v kot hodnika in nanj položila zvezano dekle. Potem sta se zvezanica, ki sta bila oborožena z revolverji, utaborila v čakalnici. Zvezana dekla je poslušala, kako sta se pogovarjala o napadu na zdravnika, čim se bo pojavil. Zdravnika pa k sreči dolgo ni bilo nazaj in razbojnika sta postala nestrpna. Eden je pregređoval zvezanico ključev in potem je zapustil stanovanje, da bi ugotovil, s katerim se odpirajo hišna vrata. V veži pa je srečal neko dekle, ki se je vračala domov in ker je ta, ko je videla neznanega človeka pred seboj začela klicati na pomoč, sta razbojnika zbežala.

**Radi jabolka z nožem v roko.**

Te dni sta se v Arnovih selih pri Brežicah radi jabolka sprla 12-letni Strnad Ivan in njegova 14-letna sestra Terezija. Slednja je namreč dobila od očeta jabolko za popoldansko malico, dočim ga njen brat ni dobil za kazen, ker je žalil očeta. Ko je fant začutil to kazen in sta se reditelja odstranila, se je raztogotil in zahteval od sestre, naj mu izroči jabolko, sicer da jo bo pretepel. Nekaj časa sta se privala po kuhinji, ko pa se bratu le ni posrečilo ohladiti močnejše sestre in ji vzeti jabolko je ves togoten pograbil kuhinjski nož ter z njim navalil na sestro. Razjarjeni otrok je prizadel sestri poškodbo na desnih roki ki pa ni huda. Nadalje nje prelivanje krvi je preprečil oče, ki je fanta pošteno kaznoval, hčenkico pa odpeljal v bolnišnico.

**Listnica uredništva.**

Onim, ki so naročili od naših kuharske knjige in nas vprašujejo za razmerje med merami, naznanjamo, da je 1 kilogram nekaj več kakor dva funta; 1 dekagram (deka) je skoro pol unče; 1 liter je približno 1 kvart.

**Denarne pošiljate**

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

**V Jugoslavijo:**

Za \$ 2.55	Din. 100
\$ 5.00	Din. 200
\$ 7.20	Din. 300
\$11.65	Din. 500
\$23.00	Din. 1000
\$45.00	Din. 2000

**V Italijo:**

Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 12.25	Lir 200
\$ 29.50	Lir 500
\$ 57.00	Lir 1000
\$112.50	Lir 2000
\$187.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah, dovoljujemo še boljše pogoje.

**Izplačila v ameriških dolarjih:**

Za izplačilo	\$ 5.75
\$ 5.—morate poslati	\$ 10.55
\$10.—	\$18.—
\$15.—	\$21.—
\$20.—	\$41.25
\$50.—	\$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVEŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

**SLOVENIC PUBLISHING COMPANY**  
(TRAVEL BUREAU)  
216 W. 18th ST., NEW YORK

**Peter Zgaga**

Kogar ima enkrat v rokah ameriška pravica, se ji ne izmuzne tako zlepa.

Vzemimo slučaj Roberta Irwina, mladega ponorelega kparja, ki je lani na velikonočno nedeljo usmrtil tri osebe:estro poročena ženske, v katero je bil zaljubljen, njeno mater in boardarja.

Po nasvetu svojega zagovornika se je priznal krivim umora po drugem redu, vsled česar ga sodnik ne more poslati na električni stol. Obsojen bo pa na dvestosedemdeset let ječe.

Pa to še ni vse. Če bi ga sodna izbrala za Metzulemova naslednika in bo res teh dvestosedemdeset let preživel, bo imel takratni sodnik pravico obsoditi ga na dosmrtno ječo.

Kmalu bo Zahvalni dan. —Zadnja leta sičér nimamo klove kakšnih dobrot in tudi bodočnost nam kaj prida ne obeta, toda če čitamo poročila o položaju v evropskih državah, moramo biti — ne samo na Zahvalni dan — pač pa vsak dan štiriindvajset ur hvaležni, da smo v Ameriki.

Človek mora biti že nekaj posebnega, da si zajame mesto v svetovni zgodovini.

Hitler si ga je zajamčil. Zgodovina bo vedela dosti povedati o njem. Kaj bo povedala, je seveda drugo vprašanje.

V družbi so se pogovarjali o slavnih možeh, in nekdo je rekel: — Škoda, da je Edison umrl.

— Kdo pa je bil Edison? — vpraša mlada ženica.

— I tisti vendar, ki je električno žarnico iznašel. Mlada ženica je vsa zamiljena žalostno vzdihnila: — Pa je res škoda. Zdjaj bo treba torej spet s petrolejkami svetiti.

Rodila je sinčka. Njen mož si ga radovedno opazuje.

— "Taksen kakor papa!" — vzklikajo sorodniki.

— "Res," odvrne suho njen mož: "Meni bi bilo pa ljubše, če bi bil meni podoban."

"Gospod doktor, vi kot velik prijatelj konj mi boste zanesljivo vedeli povedati, ali glave po dolgi ježi glava boli."

— je vprašalo dekle zdravnička.

— "Ne, — nasprotno!"

"Snoči se mi je sanjalo, da me ljubite. Kaj naj to pomeni?"

"Da se vam je sanjalo, dragi prijatelj!"

Mlada žena leži težko bolna. Zdravniki so izgubili vsako nado, da bi ostala pri življenju.

K težko hropeču soprogu pristopi mož in ji nežno reče: — Dušica, ali me ne poznaš?

Jaz sem, tvoj ljubi Harry. — Pristopi star hišni prijatelj in reče: — Mary, kaj me ne poznaš?

Jaz sem, tvoj Frank. — Toda bolnica se ne gane. — Končno stopi k postelji naj dražja prijateljica in pravi: — Draga, poglej mal! Kako mi pristojta novi klobuk?

Mary odpre oči in s težko muko izpregovori: — Takšne pokveke bi si jaz ne nataknila na glavo. — Nato se obrne k zidu in izdihne.



Kratka Dnevna Zgodba

J. BARRY:

PARFUM

Ta čas, ko si je zvil cigareto, je razmišljal o tem, kako bi jo ubil. Ko je iztrgal iz knjižice cigaretnega papirja bel listek, je pomislil: Sedela je v njegovi sobi in se mu smehljala prav tako, kakor se je smehljala takrat, meni. In roke so se mu v nemem gnevu tresle. Okno požarnega jaska je bilo odprto. Nihče ga ni videl, ko je prihajal po stopnicah gor in ker ga tudi zdaj ne bo nihče videl na povratku, bo policija mislila, da gre za nov blazen zločin "jaskovega nestvora," kakor so krstili listi neznanega morilca, ki je bil umoril že pol tuceta žensk. On sam je bil povsem neomadežen. Nihče ga ne bo imel na sumu. Opazila je, da je drugačen, kakor navadno, in poskusila je navezati z njim veselo kramljanje. — Pazi, ljubeček, da ne streseš tobaka po preprogi. Zakaj pa ne kadiš navadnih cigareto? — Ne diše mi. Vedno sem kadil zvite cigarete. — Mislim, da te zabava zvižanje cigarete. Ne imel bi nobenega užitka, če bi jih zvilj kdo drugi. — On je molčal. — Sicer pa itak veš — je gostolela kar naprej — kako dolga že rabim parfum "Pêche Gaillard."

ga parfuma je ležal v ožraju. Z njim si je mazala uheljčke, in kadar jo je poljubljala... Krčevito je stisnil med prsti konec cigarete. Lahko si je pogladila z roko mehke svetle kodre. Pri tem ji je zdrsnil z ram pester svilen plašč. — Seveda, drago. Toda govorila sem o pismu, ki sem ga dobila danes. To je reklamni dopis, v katerem mi pripoveduje, naj poskusim parfum "Pêche Gaillard". In v pismu je bil vzorec. Pogledj! Nekaj kapljice na kosčku pivnika. — Zasmejala se je in mu vrgla parfumirani pivnik. — Ali ni to smešno? Pošiljati vzorec meni, ki porabim vsako leto kdove koliko stekleničic. Zmečkal je kosček parfumi- ranega pivnika, rekoč: — Da, gotovo je to smešno, kakor stvari, ki ti jih kupim jaz — poleg daril, ki jih dobivaš od njega. — Kaj pa govoriš, Diek! — Kaj si misliš? — To veš zelo dobro. Tisti skunk, recimo... — Toda drago, saj sem ti vendar pravila o ženi... da, ki je zašla v denarno stisko in je morala kožuh pod ceno prodati. Toda jaz sem dognal, da je bil kožuh kupljen istega dne nov v trgovini dOro. — Diek jaz... — Kako je pa s to ogrlico? Praviš, da je to imitacija. Toda ti dragulji so pristni in vem tudi, kje jih je kupil. — Sreček, lahko... — O, da, lahko si izmisliš novo laž. Ves ta čas sem delal in se trudil, da bi ti mogel ku-

povati darila, toda tebi je bilo to samo nekaj kapljice na pivniku. Seveda, on te lahko ob- snuje z darili. Zdjaj pa še posku- šaj dokazati mi, da dela to kar tako tebi nič meni nič. Zavedel se je pravočasno, da ne sme prižgati te cigarete in spravil jo je v žep. Potem je pa vstal. Ko je zagledala nje- gov obraz, je hotela krikniti, pa je bil preuren... Nihče ga ni videl, ko je odhajal. Na ulici si je prižgal ci- gareto, da bi storil nekaj, kar bi ga odvrnilo od namena be- žati kakor blaznež. Nikotin je pomiril njegove živce. Policijska preiskava je bila prava muka, toda dokazati mu niso mogli ničesar. To je goto- vo storil tisti "jaskov nestvor," je dejal Diek prepričevalno in listi so mu pritrdili. Ko so ga izpustili, je krenil po ulicah proti domu. Komaj se je pre- magoval, da mu niso sklepetali zobje. Vsaki nečji se mu je prikazal njen obraz, živo se je sponjinal, kakšna je bila. Morda se mu bo posrečilo izbrisati si jo iz spomina, ko bo minilo nekaj časa. Zvil si je cigareto in si jo prižgal. Prvi hip je malo manjkalo, da ni kriknil. Naenkrat je zopet vse strahot- no oživelo, stokrat pomnoženo. Groza trenutka, ko se je sklo- nil nad njo. Stal je kakor o- kamenel in zrl topo na mimo- idečo, na vrsto avtotaksijev in hiš v solnčnih žarkih. Njego- vo dušo je za hip potegnilo v mračno sobo z mrtvim dekle- tom. To je storila cigareta, ki je takoj zadisala po Gaillardo- vem "Grelju." In to se je ponovilo vedno, kadar si je prižgal cigareto. Razmišljal je. To je vendar naravno, si je zadrževal v krčevitem prizadevanju — svoje živce mora imeti v oblasti. Ko pil si je nov tobak in nove pa- pirčke. Bal se je prvega dima. V zaprti sobi si je zvil cigareto, počasi si jo je prižgal, potem je pa uprl topi pogled na šte- no. Zopet je začutil oni nežni vonj in zopet se mu je vse pri- kazalo pred očmi. Parfumi so nekaj groznega, je pomislil. Glodajo nam moči. Roža — to je bila noč, ko je umrla moja mati. Nagelj v dežju — prvo dekle, ki sem jo ljubil, nedolž- nost, hrepenenje po nečem čistem, pravljicnem. — A zdaj čutim vedno, kadar začnem ka- diti Pêche Gaillard — to je grozno. To se dogaja zato, ker sem hotel kaditi, predno sem storil to, in ker sem kadil, ko sem potem odhajal. Izgibal se je kaj, kolikor je le mogel. Toda živci so mu tako popustili, da je jel popiva- ti. S tem si je pa nakopal še hujše muke. Vedel je, da mora kaditi, če se neče skrušiti, vedel je, da mora nekemu vse priznati. Usodni parfum ga je preganjal. — Dejal sem, da je to gotovo storil blaznež, je izjavil mirno na policiji. — In to je bilo res. Blazen sem. Blaznim od trenutka, ko sem jo ubil. Preganja me ta parfum. Preiskali so ga, da-li nima pri sebi orožja, s katerim bi se lahko ubil. Našli niso nič ne- varnega. Le en detektiv je na- šel nekaj posebnega. Čudak, je dejal, rad bi vedel, čemu no- siš tole v žepu? Bila je kroglica, zgneten iz parfumiranega pivnika, ki jo je bil Diek takrat nehoto spravi- l v žep, v katerem je vedno nosil cigaretni papir.

NAJHUJŠA PREIZKUŠNJA ZA ŽELODEC

Sloviti raziskovalec Roy C. Andrews se je mudil dolga leta po Mongolski in pozneje po Tibetu ter Indiji. Iz bogate zakladnice svojih spominov pa je povedal glede največje pu- stološčine svojega želodca sle- dečo zgodbo: Nekaj angleški poglavar me je bil povabil na obed. Smat- rali so me za častnega gosta, zato je poglavar segel v veliki lonec in potegnil iz njega ovčjo glavo, ki mi jo je ponudil s sve- čano kretnjo. Velike ovčje oči so strmele stekleno vame. Moj želodec mi je dejal: Ne požri jih! — Toda pamet mi je s- neta: Če hočeš obveljati kot beli mož, moraš te oči pojesti. — Zbral sem vse svojo silo in vtaknil ovčje oči v usta. Mon- golski mi je prepričani, da so bili čudni krkleči glasovi, ki sem jih slišal, znak največ- jega zadovoljstva. Moj želo- dec pa je mislil drugače.

Ko je bilo Lionelu Barrymo- ru, slavemu amerškemu filmskemu igralcu devet let, je dobil nekega dne skupaj s svojim bratom Johnom dolar. Za ta dolar naj bi šla nekam obedovat, kajti oče ju je hotel vzgojiti za samostojnost. Ra- zen tega je hotel tisto popoldne v gledališče. Lionel je zvelkel Johna v ne- ki francoski restorant, ki so ga bili pravkar odprli in kjer so kot specialiteto ponujali fran- coske pastete. Na pastetah je bila napisana cena: 25 centov. Lionel je naročil pasteto. Na- tekar je bil dovolj zavraten, da je prinesel ogromen pladenj pastet, ki sta jih oba dečka tu- di do zadnje pojedla, menit, da prodajajo tu pač cele plad- nje pastet za 25 centov. Ko je Lionel zahteval račun, pa je zvedel, da znaša ta pet dolar- jev. Toliko pastet sta bila po- jedla nadobudna Barrymorea. Lionel je obsedel v zastavo med

tem ko je mali John stekel v gledališče in alarmiral očeta, ki je potem svojega, s pasteta- mi okroglo nabitega potonea rešil iz neprijetnega položaja. William Seabrook je potoval nekoč skozi džungle ob Slono- koščenih obali in kanibalski kraj Monjo ga je povabil na obed. Na jedilnem listu je bil "mlad mož v palmovem vinu z bananami in rižem." Seabrook je sprva okleval, potem pa so mu dokazali, da je bil mlad mož padel v boj, torej ni šlo za takšnega, ki bi ga bili nalašč za ta obed zaklali. Seabrook pravi, da ni mogel nikoli pozabiti na čudni okus, ki je spominjal na svežo, mla- do govedino. Prav tako ni mo- gel nikoli pozabiti mladega ka- nibalskega poglavarja, ki je sedel pri mizi poleg njega in mladega moža v palmovem vinu z bananami in rižem" ni smel okusiti. Neki star dru- žinski zakon mu je namreč vsa- ko meso prepovedoval. Bil je

tako rekoč vegetarijski kani- bal. J. P. McEvoy je postal po- zneje velik svetovni potovalec. Ko je nekega dne kot majhen deček jedel morsko mačko v mleku, morsko mačko, ki jo je bil sam ujel, je dejal svoji ma- teri: "Kmalu pojdem na pot in bom v vsaki deželi enkrat jedel in pil." Res je imel pozneje priliko, da je na Kitajskem jedel ptičja gnezda, v Manili sadove man- govev, na Bretonskem polje, v Singapuru plavuti morskega volka, v Tokiu temuro in v Moskvi kavjar. Pil je curry na Celjoni in sriževce na Javi. Toda kadar je mislil na kaj po- sebno debraga za grlo in želo- dec, se je spomnil vedno na morsko mačko v mleku, ki jo je jedel takrat v svojih otro- ških letih. Naročite se na "Glas Naroda", najstarejši slovenski dnevnik v Ameriki.

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narédne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrhan Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golica.
III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
IV. ZVEZEK: Cvrt in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Prava med bratoma.
VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po to- baku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pajka.
IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grade. — Pona- rejeni bankovei
X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Stefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Stefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi origi- nalni, že splošno zaslovljeni pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše narelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestan- tizem po Slovenskem. Pridi- garja Jerneja je klasično opi- sal Romanu so dodana po- trebna pojasnila.

Cena \$1.50

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo or- jaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlan vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari- vajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti gra- ditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žr- tev je tisoč in tisoč delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steeč med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v gran- dioznih opisih in dogodkih. Tu- nel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani... \$1.20

Naročite pri:

Knjigarni Glas Naroda 216 W. 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo po- stavo našega velikega narodnega gospodarja 18. sto- letja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu trori že pred leti napisana večerniška zgodba o mla- dostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na nje- govem gradu Lansprežna, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kon- teso Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam po- ustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slo- venska zemlja sama.

Cena \$1.50

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podorna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedešom v mestu Joliet, Illinois. POSLUJE ŽE 45. LETO. Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois. SKUPNO PREGOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,000,000. SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 106.64%. K. S. K. Jednota ima nad 55,000 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku. SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 150. SKUPNIH PODPOR JE K. S. K. JEDNOTA IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA 43-LETNEGA OBSTANKA \$6,500,000. GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!" Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošten in solventni podpori organizaciji, zavrni se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtne, razne noškode, operacije, proti bo- lezni in onemoglosti. K. S. K. Jednota sprejema v svojo mrežo članice in članice od 16. do 85. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine. V mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalno, dan zavarovalnina s vsakim dnem narašča. V v slučaju smrti otro- ka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$400.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine. BOLNIŠKA PODPORA: Zavaruješ se lahko za \$200; \$100 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assesment primerno nizko. K. S. K. Jednota nudit članicam in članom najmodernejšo vrsto zava- rovanja. Članice in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo finan- zno rezervno plačilo v gotovini. Nad 70 let stari članice in članice so prosti vseh nadaljnjih asse- smentov. Jednota ima svoj listin list "Glasilo K. S. K. Jednota", ki izsta- ja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega do- biva vsak član in članica. Vsi Slovenci in Slovenke bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materi vdom in stroci. Če se nisi član ali članica te močnega in bogate podporne organizacije, potrdi se in pri- stopi zdaj! V vsaki slovenski družini v Združenih Državah bi moralo biti družno, skupno članstvo v K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se žimate "družna", splošno je, da naj katoliški podpori organizaciji, ustanovite ga; tu- be je je vsem časih v stiski od 16. do 85. leta. Za nadaljnja po- jasnila in navodila pišite na glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 508 NO. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"



# ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA “GLAS NARODA” PRIREDIL I. H.

97

“Tukaj na gradu sem ujetnica, gospod Werner, popolno sama stanujem tu s staro služkinjo Marietto, ki je moji teti Katarini zvesto vdana. Na njeno povelje me straži kot ujetnico in ne vem, zakaj; vem samo, da me moja teta in sestrična sovražite, odkar se spominjam. Marietta pa, tako je služkinji ime, mi hoče dopovedati, da sem Elena, kliče me samo s tem imenom in mi grozi, da bom šla v norišnico, ako nočem izprevideti, da sem Elena.”

“Uboga Dagmar!” pravi v globoki ginjenosti in z ljubeznivim, dobrotljivim izrazom, ki ga je že od prej poznala. Tedaj pa se vlijejo solze iz oči. Werner prime njeno roko in jo z nežnim občudovanjem pogleda. Prav nič ne misli na to, da bi ji prikrival, da je njegovo srce, ko jo je zagledal, vplamtel v blaženem veselju. Ljubezen na prvi pogled — ali pa zbujeje močnega občutka, ki je nevede že dolgo tlel v njem in se je utrdil proti drugim ženskam? Tega ne ve, ve samo, da Dagmar Strasserjevo ljubi in da je srečen, da ji v očeh žare zlate iskre in da ga te oči tako ljubeznivo gledajo.

“Ne vem, zakaj me je teta Katarina držala tukaj kot ujetnico,” pravi Dagmar ter zopet zardi pod njegovimi pogledi.

“Toda jaz vem, gospica Dagmar in blagoslovim trenutek, ko se mi je dvignil sm. Toda predno hočem še kaj več povedati, kje je vaš cerberus?” (mučitelj.)

“V gradu je. To je edina ura, ko mi dovoli, da sem sama v parku, ker sedaj spi. Tedaj se vedno zaklene v svojo sobo ter ima pri sebi ključ od vrat parka in od sobe, v kateri je lestev. Ve, da moram pobegniti, da pa mi bo prišla pomoč od zunaj, tega ne sluti.”

“In ves veliki park je obdan s tem visokim zidom?”

“Da, do velikih vrat pri vhodu.”

Werner se jezno zasmije.

“In tega zidu ni mogoče razbiti, to sem že izprevidel včeraj.”

“Toda kako ste prišli čez ta zid?”

Vedno oči v oči ji pripoveduje.

“Že včeraj sem si ogledoval ta park in nisem mogel nikesar napraviti, da bi preplezal zid, ker je tako ovenčan s steklenimi šepinjami. Pri najemniku sem pil kozarec mleka in sem nato od njega izvedel, da na gradu živite samo gospodična Elena in stara Marietta. O tej Eleni pa sem imel svoje misljenje in sam si jo zelo želel dobiti enkrat pred svoje oči. Toda najemnik mi je povedal, da na gradu ne sprejemajo gostov. Samo tujci sem od njega še izvedel, da so vrata samo ob sobotah odprta, kadar mora stari služkinji pripeljati živč. Ker pa je danes šele tork, me je le malo veselilo, da bi svoj obisk raztegnil tako dolgo in sem šel nazaj v Sorino. Tam sem dobil vrvi, ter sem se danes zjutraj zopet napotil tusem. Upal sem, da bom na zidu našel kak kraj, kjer bi mogel svojo vrvi kot laso vrviti okoli kakega drevesa in bi potem zlezel čez zid. Toda nobenega prostora nisem našel, kjer bi kakovo drevo stalo blizu zidu. In ko sem stal ravno tukaj, in sem si ogledoval to-le drevo, ki se mi pa je še vedno zdelo predalet se sem slišal peti. Srce mi je tolklo kot kladivo v prsih, kajti zdelo se mi je, čegar glas je to. Vse drugo veste, moja suknja mi je dala blazino za šepinje — in tukaj sem.”

Vse to pripoveduje nekoliko smešno, da jo spravi iz razburjenja in zadrege v dobro voljo. Dagmar ga posluša z začudenimi očmi. In Werner mora zopet in zopet gledati v čarobno lepe dekliške oči, vsled katerih mu je že kipel srce, ko je bil še mlad in ki so ga gledale že iz lepega obraza gospe Leonore. Prime njeno roko in se skloni proti njej. In njune oči se zopet v pozabljenju medsebojno potope. Tako ostaneta nekaj časa, oči v oči, roko v roki. Na Dagmarinem obrazu se zopet pokaže izdajaska rdečica, srce ji bije, kot bi ji hotelo razpočiti in ne ve, kaj jo dela tako srčno. Ali je bilo to samo veselje, da je imela pri sebi človeka, kateremu se je mogla zaupati in ki je bil do nje dober in ljubezniv? Ali pa je bilo še kaj drugega, kaj nepoznanega, kaj tajinstvenega, čemur v svoji nezkušenosti ni vedela imena?

Toda naenkrat jo potegne iz njene blaženosti divji strah. Zelo prebledi in vsaka barva ji izgine iz obraza.

In tiho in plaho ga vpraša v svoji nedolžni čistosti:

“Kaj ne, saj veste, gospod Werner, da ste otrok aramote?”

To zveni tako ginljivo, tako obupano, tako smrtno žalostno, da Wernerja pretrese. Prestrašen jo pogleda.

“Kdo vam to rekel?”

“Elena mi je rekla en dan pred smrtjo mojega dobrega strica Egona. Tako dober je bil do mene in ni hotel, da bi mi to povedali. Vsi drugi pa so me sovražili, o, kako sovražili! Ker sem stala med njimi in veliko dedščino. Tu-di to mi je Elena šele povedala onega dne. Ker nisem hči Rudolfa Strasserja, in me je pri vsem tem hotel postaviti za svojo dedinjo, četudi me je zavrgel izpred svojega obličja — ker je moja mati — oh, pa saj veste to že dolgo, dolgo, in tako lepo je od vas in tete Brigitte, da sta bila tako dobra do mene in da sta mi rekla “ubogi otrok.” Zato tudi upam, da mi bosta pomagala, če vama morem sedaj povedati, da sem v veliki stiski. To sem izvedela šele onega dne in sem takoj vedela, zakaj ste me Elena in njena mati tako sovražili in zakaj ste me zaničevali. Bila sem zelo, zelo nesrečna, ko sem izvedela, da oni mož, katerega sem tako iskreno ljubila in ga spoštovala kot svojega očeta, sploh ni moj oče, da me ni hotel nikdar več videti in da je moja ljuba, lepa mati izgubljena. To me je britko bolelo, gospod Werner, in sedaj me boate tudi vi zaničevali.”

Pri teh besedah ji pričnejo solze teči po bledeh licih. To pa je bilo več, kot pa je mogel Werner prenesti. Sede poleg nje, jo prime, jo pritisne k sebi in, tesno pritisne njeno glavo na svoje prsi.

“Moja uboga, mala Dagmar, kaj so ti naredili, kako zelo so se ljudje nad teboj pregrešili! Vsi, celo tvoj oče, ki je bil drugače tako plemenit in dober mož. Toda potolaži se, uvidel je, da je bil proti tebi krivičen in krut in dobil je dokaz, da je bil njegov sum napačen in da si ti v resnici njegova hči.”

(Dalec prihodnj.)

## JERUZALEM OBKOLJEN



Angleško vojaštvo je obkolo Jeruzalem v namenu, da prežene vstaške Arabce, ki so zasedli nekatere dele mesta.

## Razne vesti.

### AFERA LEPE MARKIZE.

Italijanski listi poročajo, da je tudi druga visoka rimska gospoda zapletena v afero markize Godi di Godio, ki je hotela v postelji spalnega vagona prenesti v Francijo en milijon lir in 50 funtov sterlingov. Po temeljitem zaslišanju je markiza priznala, da je dobila denar po posredovanju svojega moža od rimskega borznega agenta Renata Sacerdotija. Policija je aretirala tudi njenega moža in borznega agenta. Sacerdoti je bil dolga leta predsednik sportskega kluba “Roma” v rimskem finančnem in horzmem svetu zelo dobro znan. Ker so v afero zapleteni še drugi, se preiskava nadaljuje. Aretiranih je bilo še več osumljencev.

### SMRT “VEČNEGA JUDA.”

V zadnjih bojih v Palestini je od arabske krogle zadet padel Jud, ki so ga imenovali “večnega Juda”. Njegova žalostna življenjska zgodba res da nekoliko spominja na usodo večnega Juda. Žal, njegovega imena ne imenujejo. Zgodba tega Juda je v kratkem tale: Živel je srečno v Rusiji, odkoder pa jo po pogromih moral pobegniti ter se zateči v Nemčijo. Tukaj je potem nekaj desetletij srečno in mirno živel. Leta 1933 pa je moral tudi od tukaj pobegniti in sicer si je izbral za svoje zavetišče Španijo. Ko pa je tukaj izbruhnila revolucija, je moral zopet bežati. Ker se mu sedaj

nobena evrop. država ni zdelo dovolj varna, se je zatekel v Azijo, in sicer se je naselil na Kitajskem. V kitajskem glavnem mestu Nankingu je imel svojo trgovino narejene obleke. Ko pa je izbruhnila vojna med Kitajci in Japonci, so Kitajci izpraznili Nanking, nakar je “potujoči Jud” moral znova bežati. Tokrat se je zatekel v Avstrijo. Kmalu pa je Avstrija padla v Hitlerjeve roke, nakar je Jud znova vzel pot po noge ter zbežal v najbližjo državo, v Italijo. Pred kratkim pa je tudi v Italiji dobila Judom ura. Zopet je bežal. Tokrat ga nobena država ni hotela sprejeti, nazadnje se ga je usmilila Čkoslovska. Nese-lil se je v mesto Aussig. Ko pa je sudeška zemlja padla pod Nemčijo, je Jud zbežal v Palestino. Dva dni nato, ko je v Sveti deželi s parnika stopil na suho, ga je usmrtila krogla arabskega vstaše. To je usoda Juda v 20. stoletju.

### PSICA KOT REDNICA.

Zoološki vrt v Odenseju na danskem otoku Funenu je v zadnjih dneh središče velikega zanimanja. To je umljivo, kajti velika levinja, največji ponos tega vrta, je vrgla nič manj nego pet mladičev. Že to je dovolj razloga za veselje in senzacijo, prišlo pa je še nekaj drugega. Mladi levčki so se izkazali za zelo lažne, tako lasne, da jih stara mati ni mogla nasiti. Ravnatelj zoološkega vrta si je moral izmisliti rešitev. Njegov prijatelj, klavec, ki mu dobavlja meso za živali, ima krasno, veliko psico, ki je pred nekoliko dnevi prav tako dobila mladiče. Psica je morala prevzeti v dojitev še dva levčka, kajti levinja je mogla skrbeti le za tri. Psica se je sprva branila, prejemala jih je zelo neprijazno. Kmalu pa je svojo antipatijo premagala in sedaj doji mična levčka prav tako, kakor svoje psičke. Sprijaznila se je celo s staro levinjo, kakor se mladiči obeh razumejo med seboj.

### KATERI JE STAREJŠI?

Že dobre tri tedne se vleče v Londonu spor oblasti in sorodnikov dveh novorojenčkov-dvojčkov, rojenih v noči od 2. na 3. oktobra. Spor še vedno ni poravnal in juridično ni nobenega sredstva, s katerim bi se dalo dokazati, kateri izmed otrok je bil rojen prej in kateremu pripada pravica starejšega. V noči od 2. na 3. oktobra ob dveh se je v Angliji končal letni čas. Ob dveh so pomaknili kazalce vseh ur za eno uro nazaj. V sanatoriju se je pa ob 1.45 po letnem času rodil bogati materi sinček in njegovo rojstvo so po predpisih točno zabeležili. Pol ure pozneje je prišel na svet drugi deček, in ker so bili ta čas vsi kazalci pomaknjeni za eno uro nazaj,

## ZA JESENSKO IN ZIMSKO SEZONO IGRE

- Edda, drama v 4. dej. .... 60
- Maria, Semelj v Richmondu, 4. dejanja ..... 50
- Prepeluh, narodna pravljica v 6. dejanjih ..... 45
- Tončkove sanje na Miklavjev večer, Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih ..... 60
- S. U. K. Drama v 3. dejanjih s predigro, (Čapek), ves ..... 45
- Revisor, 5. dejanj, tris večerna ..... 75
- Vrtinec, drama v 3. dejanjih ..... 45
- Za križ in svečbo, igra v 5. dejanjih ..... 35
- Ljudski oder:
- 5. sv. Po 12 letih, 4. dejanja ..... 60
- 11. sv. Zapravljevec ..... 60
- 12. sv. Skopuh ..... 60
- Zbirka ljudskih iger:
- 1. snopč. Misa pod senjlo, Sv. Neža, Sanje ..... 60
- 18. snopč. Vestalka, Smrt Marije Devica, Marijino otrok ..... 30
- 14. snopč. Sv. Boštjan, Junakna deklica, Materin blagoslov ..... 30
- 15. snopč. Turki pred Dunajem, Fajstla in Neža ..... 30
- 20. snopč. Sv. Just; Ljubec, Marijino otrok ..... 30

KNJIGARNA “GLAS NARODA” 216 W. 18 ST., NEW YORK

## KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 18. novembra: Queen Mary v Cherbourg
- 19. novembra: Rex v Genoa, Ile de France v Havre
- 23. novembra: Hansa v Hamburg
- 25. novembra: Europa v Bremen
- 26. novembra: Vulcania v Trst, Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 2. decembra: Champlain v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 7. decembra: Conte di Savoia v Genoa, Hamburg v Hamburg
- 10. decembra: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 13. decembra: Bremen v Bremen
- 14. decembra: New York v Hamburg, Rex v Genoa
- 16. decembra: Queen Mary v Cherbourg
- 17. decembra: Paris v Havre
- 21. decembra: Hansa v Hamburg
- 26. decembra: Normandie v Havre

## BOŽIČNI IZLETI V JUGOSLAVIJO

- EUROPA ..... 26. novembra
- DEUTSCHLAND ..... 1. decembra
- HAMBURG ..... 7. decembra
- BREMEN ..... 14. decembra
- NEW YORK ..... 15. decembra

IZBORNE ŽELEZNIŠKE ZVEZE OD CHERBOURGA, BREMENA ALI HAMBURGA.

Strokovnjaški nasveti glede vizev za priseljence in obiskovalce.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali 57 BROADWAY, NEW YORK

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

### Skupaj sta šla v smrt.

Vodja mestnega pokopališkega odseka v Zagrebu Marko Hanževački je pred štirimi leti poneveril nad pol milijona din in obsojen je bil na dve leti strogega zapora, a vsija instanca mu je kazen zvišala na 3 leta. Te dni se je Hanževački v svojem stanovanju obesil. V smrt je šla z njim tudi njegova žena Zora. Na vrata sta napisala z rdečim svinčnikom: Midva sva mrtva, sporočite to policiji. Hanževački je zapustil tudi na policijo naslovljeno pismo, ki v njem pravi, da sta šla z ženo v smrt, ker sta ostala brez sredstev in se ne moreta več preživljati.

### Oče z vilami prebodel sinu trebuh.

V vasi Gornji Bučani blizu Djakova se je odigrala krvava rodbinska tragedija. Kmet Peter Radmilović je živel v neprestanih prepirih s svojima sinovoma in snahama. Odkar je izročil kmetijo sinovoma, je živel zelo bedno. Oni dan si je kupil platno za strajko, ki mu je pa ena ne druga snaha nista hoteli narediti. Nato je začel zmerjati snaho svojega drugega sina. Ko je sin to slišal, je navalil na očeta, oče je pa pograbil vile in mu prebodel trebuh, da je v silnih mukah kmalu iztisnil.

### Za ljubezen se živi, za ljubezen se umre.

Na progi Varaždin—Koprivnice je skočil pri postaji Janžabet pod vlak posestnikov sin Jakob Varovi iz Kelemena. V smrt je šel zaradi nesrečne ljubezni. Zapustil je poslovilno pismo, v katerem pravi med drugim: Za ljubezen se živi, za ljubezen se umre. Fant se je nedavno vrnil od vojakov in zaljubljen je bil v najlepše in najbogatejše dekle v Varaždinu. Njeni stariši so pa odločno nasprotovali poroki, ker je bil fant siromak. To ga je tako potrla, da si je končal življenje.

## VSE PARNIKE in LINIJE ki so važne za Slovence

zastopa: SLOVENIC PUBL. CO. YUGOSLAV TRAVEL DEPT. 216 W. 18th St., New York, N. Y.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

## “Naši Kraji”

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA “GLAS NARODA”

Bohinjako jezero 216 WEST 18th STREET, NEW YORK